

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УГОРЩИНІ

Монографія

Проект здійснено за підтримки
Центру українсько-європейського наукового співробітництва

ЦЕНТР
українсько-європейського
наукового співробітництва

Ужгород
2019

УДК 340:351.746(439)
К65

Рекомендовано до друку Вченою радою
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(протокол № 2 від 21.02.2019 р.)

Авторський колектив:

Лемак Олександр Васильович, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри кримінального права і процесу ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Бисага Юрій Михайлович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права і порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Белов Дмитро Миколайович, доктор юридичних наук, професор кафедри конституційного права і порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Громовчук Мирослава Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права і порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Рецензенти:

Берназюк Ян Олександрович, доктор юридичних наук, професор;
Віхляев Михайло Юрійович, доктор юридичних наук, доцент.

Лемак О.В., Бисага Ю.М., Белов Д.М., Громовчук М.В. Конституційно-правові основи забезпечення національної безпеки в Угорщині: монографія. Ужгород, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2019. 206 с.

ISBN 978-966-916-816-0

У монографії, на підставі наукового аналізу та узагальнення, розглянуто сутність, новий зміст особливості держави, державного суверенітету в умовах глобалізації та позиціонування в даному контексті Угорщини. Досліджено значення функцій Конституції у системі національної безпеки держави, визначено систему конституційних напрямків та форми її забезпечення. З'ясувано специфіку конституційно-правової традиції Угорщини через дослідження генезису системи її національної безпеки. Особливу увагу приділено висвітленню особливостей конституційної реформи Угорщини в контексті забезпечення національної безпеки, її ролі в усуненні викликів та загроз, які є наслідками процесу глобалізації. Розкрито зміст конституційних напрямків забезпечення національної безпеки та їх особливості з огляду на національне та міжнародно-правове регулювання відповідних правових сфер, а також конституційно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в Угорщині, виходячи із особливостей форми державного правління в державі, роль державних органів та спеціальних служб в забезпеченні національної безпеки. Досліджено процес трансформації та оновлення теорії і практики європейського конституціоналізму в аспекті забезпечення національної безпеки окремої держави та сформульовано пропозиції щодо його вдосконалення.
Для наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів, правоохоронців-практиків.

УДК 340:351.746(439)

© Лемак О.В., Бисага Ю.М., Белов Д.М., Громовчук М.В., 2019
© ДВНЗ «УжНУ», 2019

ISBN 978-966-916-816-0

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БЕЗПЕЧНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	8
1.1 Сутність держави та суверенітет: новий зміст в умовах глобалізації	8
1.2 Забезпечення національної безпеки як функція Конституції держави	25
1.3 Система конституційних напрямків та форми забезпечення національної безпеки	42
1.3.1 Військово-силовий напрямок (об'єкт захисту – територіальна безпека)	43
1.3.2 Екологічний напрямок (об'єкт захисту – екологічна безпека)	45
1.3.3 Економічний напрямок (об'єкт захисту – економічна безпека)	47
1.3.4 Політичний напрямок (об'єкт захисту – політична безпека)	49
1.3.5 Інформаційний напрямок (об'єкт захисту – інформаційна безпека)	53
<i>Висновки до розділу 1</i>	59
РОЗДІЛ ІІ. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УГОРЩИНІ: КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА	62
2.1 Загальна концепція забезпечення національної безпеки Угорщини	62

2.2 Закріплення основних напрямків забезпечення національної безпеки в конституційних функціях Угорської держави	77
2.2.1 Територія держави як об'єкт забезпечення національної безпеки Угорщини	77
2.2.2 Екологічна та демографічна безпека Угорщини	89
2.2.3 Економічна безпека Угорщини	101
2.2.4 Політична безпека Угорщини	113
2.2.5 Інформаційна та етнокультурна безпека Угорщини	127
<i>Висновки до розділу 2</i>	139

РОЗДІЛ III.

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УГОРЩИНІ

3.1 Конституційно-правовий механізм забезпечення національної безпеки Угорщини: питання теорії	143
3.2 Конституційно-правовий статус загальних суб'єктів забезпечення національної безпеки Угорщини	153
3.3 Конституційно-правовий статус спеціальних суб'єктів забезпечення національної безпеки Угорщини	164
<i>Висновки до розділу 3</i>	178

ПІСЛЯМОВА

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

.....	180
.....	187